

Snužejski veter

Ne bomo se ozirali na one,
ki prodajajo za skledo leče svoje prepričanje,
tudi na one ne, ki ga sploh nimajo.

Le za resnost in poštenost sobojevnikov nam gre.
Tudi ne moremo nikomur izmed njih
obljubljati raznih ugodnosti, ki jih sami nimamo.

Tudi ne pravimo: mi smo, ki vas vodimo
v obljubljeni deželo Pravice.

Ne mi, ampak vsi, ki se bodo borili
za poštenost, odkritosrčnost in načelnost
v življenju, pripomorejo k razvoju.

Srečko Kosovel

Prebivalci KS Senožeče smo že nekaj časa močno vznemirjeni zaradi načrtovanega projekta Vetrni park Senožeška Brda. Umestitev 30–40 vetrnic, visokih nad 100 m, v naš prostor je pomemben in obsežen projekt.

Izkušnje z eno vetrnico, tisto na Griškem polju, že imamo.

Prebivalci štirih hiš v njeni neposredni bližini pravijo, da jih pred umestitvijo vetrnice nihče ni obvestil o vseh njenih vplivih, zato trdijo, da so bili zavedeni. Tokratni investitorji, predstavniki podjetja VEPA, d.o.o., ponujajo denar in obljublajo, da bodo posebej preučili vsako stojišče.

Sredi lanskega leta smo osnovali Civilno iniciativo za zaščito Senožeških Brd z namenom seznaniti vse z dosedanjimi dognanji in izkušnjami na tem področju. Preučujemo našo in evropsko zakonodajo, saj imajo v Evropi in na drugih celinah 20 in več let izkušenj s pridobivanjem električne energije z vetrnimi elektrarnami.

Na spletni strani **www.senozeska-brda.si** objavljamo povezave do različnih študij, člankov, komentarjev, zakonov, predpisov in intervjujev, ki so kakor koli povezani s tematiko vetrnih elektrarn.

Od bele do črne je 50 odtenkov sive, oziroma nič ni samo dobro ali samo slabo, zato preko vprašanj in odgovorov prikazujemo nekaj zakonskih in statističnih podatkov.

Zakaj vetrne elektrarne (VE)?

Evropska Direktiva 2009/28/ES med drugim določa ukrepe za zmanjšanje porabe fosilnih goriv in zmanjšanje izpustov CO₂ v ozračje. Na podlagi te direktive mora Slovenija do leta 2020 v rabi bruto končne energije doseči 25% iz obnovljivih virov energije (OVE). Prav tako je morala sprejeti nacionalni akcijski načrt za OVE za obdobje 2010 – 2020, v katerem je določila cilje za deleže OVE v rabi bruto končne energije do leta 2020.

Kolikšen % še potrebujemo za doseganje zaveze 25%?

Po zadnjih objavljenih podatkih potrebujemo še cca. 4,7% OVE.

So VE za izpolnjevanje zaveze EU zavezujoče?

Ne, zavezujoč je samo skupni procent OVE, torej 25%. Kako oz. s katerimi obnovljivimi viri se bo ta cilj doseglo, je stvar države.

Se soinvestiranje v VE v drugih državah Sloveniji tudi šteje v 25%?

Seveda, lahko bi investirali npr. v Avstriji, v kraju Potzneusiedl, kjer je bil obisk krajanov KS Senožeče. Tam bi bili tudi prihodki višji.

Kolikšen % električne energije naj bi prispevale VE Senožeška Brda?

VE Senožeška Brda bi prispevale cca. 2% električne energije k rabi bruto končne energije.

Koliko potencialnih območij za VE vsebuje Nacionalni energetski program (NEP)?

Vsebuje 14 potencialnih območij. Vendar NEP še ni bil sprejet in tudi ne bo - Ministrstvo za infrastrukturo in prostor najavlja, da je v načrtu nov energetski koncept Slovenije.

Zakaj je lokacija Senožeška Brda zanimiva?

Zaradi bližine RTP postaje Divača in bližine avtoceste.

Zakaj lokacija Senožeška Brda ni primerna?

Območje Senožeških Brd je pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti in je kot tranzicijsko območje vključeno v mrežo biosfernih rezervatov (MAB). Vetrne elektrarne s svojo vizualno izpostavljenostjo v odprti krajini degradirajo tipično krajinsko sliko Krasa oziroma prostorsko razvrednotijo dožemanje Krasa, četudi gre za njegovo obrobje. Neposredno vplivajo na celostno podobo parka Škocjanske jame. Najpomembnejši razlog pa je zdravju škodljiv hrup. Vetrnice oddajajo nizkofrekvenčni in infrazvok, ki se v hišah še ojača. Znano je, da te frekvence prodirajo tudi skozi zaprta okna. Evropa pripravlja poenoten dogovor, ki bo določal minimalno razdaljo VE od stanovanjskih objektov. Ta naj bi bila 2 km, vendar so se nekatere države, predvsem za VE na hribovitih predelih, že odločile za 3 in tudi več km.

Kolikšen je % izkoristka VE na Griškem polju po meritvah za januar 2014?

Izkoristek je 16,49%.

Po kakšni formuli in s kakšnim % je bil narejen izračun, ko so članom zadruge obljubljali letno rento od dobička VE?

Po formuli s 25% izkoristkom, za 365 dni v letu, 24 ur na dan.

Po kakšni formuli bi morali računati, da bi uporabili podatke glede na realno stanje?

Po formuli s 17,67 % izkoristkom, za 365 dni v letu in 5,75 ur na dan.

Kaj pomeni »zelena« energija?

S tem pojmom se označujejo obnovljivi viri energije. V to kategorijo sodijo: veter, sonce, biomasa, hidroenergija, geotermalna energija,... Obnovljivi so zato, ker jih ne moremo porabiti.

Ko pa govorimo o posegih v prostor, ki so potrebni za postavitev VE z vso spremljevalno infrastrukturo, pridevnik »zelen« ni več ustrezen. In če govorimo o neokrnjeni naravi z veliko biotsko raznolikostjo na majhnih površinah je celo zavajajoč. O manjšem vplivu na okolje, predvsem vizualnem, lahko govorimo na ravninskih obalah oceanov ali na prostраниh ravninah (tudi veter je na takih področjih bolj konstanten).

Vetrne elektrarne so gotovo manjši poseg v prostor kot termoelektrarna?

Če primerjamo količino porabljenega prostora na enoto proizvedene električne energije, to ne drži.

Katere so pozitivne strani VE?

To so:

- čisti vir energije,
- dolga življenjska doba, tudi do 25 let,
- enostavna pretvorba energije vetra v električno energijo

Katera je najbolj očitna slaba točka VE?

To je razmeroma majhna količina proizvedene električne energije, še bolj pa je sporna kakovost te energije. V elektroenergetskem sistemu države je poleg količine proizvedene energije zelo pomembno tudi, kakšna je ta energija in ali je dostopna takrat, kadar jo potrebujemo. Vetrna energija je na voljo je samo takrat, ko piha veter (ne premalo in ne preveč), zato so VE nenapovedljiv in nenadzorljiv vir električne energije.

Ali se z uporabo VE zmanjša izpust CO2 v ozračje in zakaj?

Vse dosedanje raziskave kažejo, da se izpust CO2 zmanjša le minimalno.

V nekaterih primerih se celo poveča. Zaradi nihajočega vetra morajo biti v stalni polni pripravljenosti drugi viri energije - najpogosteje so to termoelektrarne ali hidroelektrarne. Dokaz za to je Nemčija, kjer se je izpust CO2 zaradi velikega števila VE povečal. Izračunov in praks, ki dokazujejo povečan izpust CO2 v ozračje zaradi VE, je veliko, zato so vedno glasnejše trditve, da so VE prevara stoletja (po Evropski Direktivi naj bi se umeščale z namenom zniževanja izpustov CO2, odgovor na prvo vprašanje pa kaže prav nasprotno).

Ali so stroški proizvodnje električne energije iz energije vetra konkurenčni?

Če država ne bi zagotavljala subvencij, investitorji ne bi gradili vetrnih elektrarn, saj so stroški proizvodnje previsoki glede na prosti trg električne energije.

Zakaj je v interesu države, da spodbuja takšen način pridobivanja elektrike?

Zagovarjanje obnovljivih virov energije, varstvo narave, vetrne elektrarne, subvencioniranje zelene energije so politično vsečne poteze zaradi trenutnih modnih smernic, ki jih gojijo vetrni lobisti. Kompleksna problematika okoli pridobivanja energije proizvajalcem vetrnih turbin omogoča upravljanje oz. manipuliranje s trgov.

Ali bo cena za elektriko na položnicah, če bomo imeli VE nižja in zakaj?

Cena bo višja zaradi subvencij in »zelenega« davka. Vetrna elektrika je tako skupaj več kot še enkrat dražja od borzne cene elektrike.

Kaj se dogaja po posameznih evropskih državah?

- Danska VE umika na morje.
- Poljska je sprejela moratorij na VE.
- Nemčija je zaradi zgrešene energetske politike v resnih težavah; kljub številnim VE je število izpustov CO2 porastlo.
- Anglija je sprejela predpis o minimalni oddaljenosti VE od stanovanjskih objektov glede na velikost vetrnic; po teh predpisih bi morala biti ta velikost na Griškem polju in v Senožeških Brdih 2.000 m
- V Italiji je VE mafija izrabljala za pranje denarja.
- V Franciji je na podlagi vložene tožbe sodišče odredilo odstranitev nekaj VE.

V naslednji številki:

- posegi ob umestitvi VE in njihovi vplivi na naravo;
- izpovedi ljudi, ki živijo v bližini VE;
- učinkovita in varčna raba energije

Viri: Evropska direktiva 2009/28/ES
Slovenski Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010-2020 (AN OVE)
Aquarius – celovit pregled potencialno ustreznih območij za izkoriščanje vetrne energije
Državni prostorski načrt za park vetrnih elektrarn Senožeška Brda – analiza smernic
Okoljsko poročilo za Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike 2014-2020
http://www.mladina.si/94133/potrebujemo-novo-nuklearko/
CI Brkini

V današnjem času razvoj ne pomeni vedno več in več materialnih dobrin, niti vedno več potrošnje in porabe. Ugotovili smo že, da je to kot balon, ki ga ne moremo v nedogled napihovati.

Z relativno malo truda se lahko doseže velik prihranek energije, kar ne koristi samo gospodinjstvu, ampak pomembno vpliva tudi na varovanje okolja.

